

Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2014

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Gelet op artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 en artikel 1, sub c, van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland;

Overwegende dat de provincie Zuid-Holland zich conform het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 inzet voor het behoud van erfgoed en van landschappen met grote cultuurhistorische waarde door deze te beschermen, beleefbaar te maken en de benutting ervan te faciliteren, zodat dit bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Besluiten:

Vast te stellen het "Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2014"

De provincie Zuid-Holland zet zich conform het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 in voor het behoud van erfgoed en van landschappen met grote cultuurhistorische waarde door deze te beschermen, beleefbaar te maken en de benutting ervan te faciliteren, opdat dit bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Hierbij richt de provincie zich op 7 erfgoedlijnen in de provincie Zuid-Holland die bestaan uit de volgende objecten en elementen:

1. Atlantikwall bestaat uit de samenhangende ensembles van objecten die zijn gebouwd of benut als onderdeel van de Atlantikwall als Duitse verdedigingslinie tegen de Geallieerden. Zwaartepunten in Zuid-Holland zijn de Festung Hoek van Holland, de verdedigingswerken in/bij Den Haag, Stützpunktgruppe Scheveningen, Katwijk en Noordwijk en enkele verdedigingswerken op de Zuid-Hollandse eilanden.
2. Goeree-Overflakkee wordt bepaald door de elementen die te maken hebben met de rol van het water. Meer specifiek: de elementen die - tegen de achtergrond van het zuidwestelijk zeeleigebied als geheel- representatief zijn voor wat typerend is voor Goeree-Overflakkee. Als basisstructuur geldt de zeewering: het geheel van de huidige zeedijk en de duinen. Daarnaast gaat het dan vooral om: de lijnen van de havenkanalen en van de liniedijk in Ooltgensplaat, tracégedeelten van het aan de havens verbonden RTM tramnet, de verdedigingswerken in Ooltgensplaat, elementen van het binnenwaterbeheer als uitwateringssluizen e.d., enkele objecten die herinneren aan de tramlijnen en enkele historische visserij elementen.
3. Landgoederenzone bestaat uit de buitenplaatsen, landgoederen en kastelen (complexen en elementen en gerelateerde objecten) langs de binnenduinrand, op de strandwallen tussen Monster tot en met Noordwijkerhout en Hillegom en langs de trekvaarten Vliet en Haarlemmertrekvaart. Deze zijn voorzien van ruimtelijke bescherming, zoals landgoed- of kasteelbiotoop en maken veelal deel uit van een landgoederenzone (CHS).
4. Limes volgt het historische tracé van de Limes, de Oude Rijn en bestaat uit archeologische elementen langs de rivier, daaraan gelegen forten, wachttorens en burgernederzettingen (vici), alsmede de Vliet (FossaCorbulonis/Corbulogracht) en de Civitas Cananefatium: Forum Hadriani te Voorburg.
5. Oude Hollandse Waterlinie (OHW) bestaat uit elementen die het functionele defensiewerk belichten, te weten de inundatiekommen en inundatiegebieden, de stedelijke vestingen, de dijken en kades langs de rivieren en rond de te inunderen polders, de inundatiesluizen, forten en schansen.

6. Trekvaarten (Haarlemmer Trekvaart, Vliet en Schie) bestaat uit de historische transportassen: het water en de oevers langs de trekvaartverbindingen Schie, Vliet en Haarlemmertrekvaart en de vaarweggebonden monumenten die aan deze trekvaarten zijn gelegen.
7. Waterdriehoek wordt gevormd door Werelderfgoed Kinderdijk, de Biesbosch en de Drechtsteden en vertelt het verhaal van het water, mensen en machines in Zuid-Holland. De Waterdriehoek bestaat uit de volgende elementen: de dijken en de rivieren Oude Maas, Merwede en Noord en hun oevers, historische waterstaatsobjecten zoals molens en gemalen, buitendijkse elementen als griendheuveld/griendketen, eendenkooien en watergebonden industriële objecten als scheepswerven.

Proces

Het realiseren van de erfgoedlijnen kan de provincie niet alleen. Daar zijn vele in- en externe partijen bij betrokken. Iedere erfgoedlijn kent een netwerk van stakeholders; de zogenaamde erfgoedtafel. De erfgoedtafels formuleren een gezamenlijk streefbeeld en een logisch daaruit voortvloeiende agenda van activiteiten en projecten. Deze erfgoedtafels zijn niet statisch en niemand is uitgesloten. Gedurende de uitvoering kunnen stakeholders aanhaken. Hierover wordt gecommuniceerd op de website van de provincie Zuid-Holland.

Partijen kunnen aan de erfgoedtafel een project of activiteit inbrengen. De erfgoedtafel bepaalt of dit project bijdraagt aan het streefbeeld en of het wordt voorgedragen aan de provincie ter financiering. De algemene criteria uit de Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016 en het Uitvoeringsprogramma Erfgoedlijnen 2013-2016 vormen de kaders hiervoor. Dit resulteert jaarlijks in een lijst projecten per erfgoedlijn waarvoor een bijdrage van de provincie noodzakelijk is om het te kunnen realiseren. Dit dient als advies aan de provincie Zuid-Holland en vormt de basis voor het Maatregelenpakket erfgoedlijnen. Jaarlijks wordt een nieuw maatregelenpakket vastgesteld op advies van de erfgoedtafels. Met de subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland kunnen uitsluitend subsidies worden aangevraagd voor projecten en door de partijen uit het Maatregelenpakket erfgoedlijnen.

Atlantikwall			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Atlantikwallmuseum Noordwijk	€ 42.000	Vuurleidingspost S414 Batterij Noordwijk, fase 2	Herstel Noordelijke gangen, dak, plaatsen nooddeur.
Stichting Vleermuisbunker	€ 62.363	Vleermuisbunker Wassenaar, fase 2	Aanbrengen veiligheidsmaatregelen
Stichting WO2GO	€ 22.137	Weerstandsnest De Punt (Goeree)	Herstel loopgraven, hekwerk, elektra/ licht
Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen	€ 24.000	Vergroten zichtbaarheid Stuttpunt Scheveningen	- Weerstandsnest Wn 67 Kijkduin; fase 2: herstel gangen en plaatsen deur - Gevechtsschuilplaatsen 608 en 622 Scheveningen: klimaatbeheersing, verlichting en alarm
Stichting Fort Hoek van Holland	€ 75.000	Museale presentatie Fort	- Inrichting bezoekerscentrum; - 3 thema tentoonstellingen.
Gemeente Hellevoetsluis/regio Voorne-Putten	€ 10.000	Radarstation Biber (Oostvoorne)	Aanbrengen oorspronkelijke verlichting
Stichting Stelling 33	€ 15.000	Verbeteren zichtbaarheid Festung Hoek van Holland, stelling 33	- Vergunningsproces - Ontwerpopgave
Atlantikwallmuseum Hoek van Holland	€ 25.000	Verbeteren zichtbaarheid Festung Hoek van Holland	Renovatie bunker '2' aan de Badweg
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 20.000	Introductiefilm Atlantikwall	Realisatie introductiefilm Atlantikwall in samenwerking met musea en bezoekerscentra.
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 39.500	Educatieproject Atlantikwall	Realisatie educatieproject Atlantikwall in samenwerking met musea.
Goeree-Overflakkee			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Behoud Scheepstimmerswerf Middelharnis (SBBM)	€ 80.000	Bezoekerscentrum Menheerse Werf, fase 2	- Realisatie bezoekerscentrum; - Permanente tentoonstelling werf; - Realisatie van een plan van aanpak + semi-mobiele tentoonstelling oa MD10.
Molenstichting	€ 52.000	(Verlichte)	Uitvoering 1e fase verlichte

Goeree-Overflakkee e.a.		erfgoedlijnroute, fase 1	erfgoedlijnroute: - Aanlichting van 9 molens en andere erfgoedobjecten langs de route. - Plaatsing van max. 10 informatiepanelen langs de route.
Stichting Cultuur en Recreatie Zuid-Holland	€ 75.000	Duurzame beleving havenkanalen Goeree-Overflakkee	- Realisatie netwerk rondom havenkanalen (afmeer- en aanlegsteigers); - Realisatie bebordingsnetwerk; - Ontwikkelen routes en een- en meerdaagse arrangementen; - Ontsluiting vaargebied; - Opzetten promotiecampagne.
Stichting Podium	€ 13.000	Marketing & Promotie erfgoedlijn Goeree-Overflakkee	- 4 projecten op erfgoedlokalities; - 5 cultuurhistorische objecten gemarkeerd en geïnventariseerd; - Introductie Erfgoedlijn GO bij (vrijwillige) medewerkers routenetwerken, eilandelijke ambassadeurs landschap en andere betrokkenen.
Vereniging voor Natuur en Landschap GO	€ 29.500	Beleef de zeedijken en havenkanalen, GO!	- 4 kilometer beleefbare dijk (dmv beplanting en inrichtingsmaatregelen zoals bebording); - Meerjaren samenwerkingsovereenkomst; - Uitvoeringsprogramma inrichting en beheer 100 km historische dijk (havenkanalen, zeedijken).
Museum 'Stichting v/h Rotterdamsche Tramweg Maatschappij'	€ 50.000*	RTM Museum	- Afronding fase 1a; - Publiekstentoonstelling voormalige functie RTM als schakel tussen de havenkanalen Goeree Overflakkee.
Landgoederenzone			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Erfgoedhuis Zuid-	€ 10.400	Communicatie	Educatieproject jeugd

Holland			Kaart
Stichting Duivenvoorde	€ 100.000	Theepaviljoen en landgoedwinkel	Bouw theepaviljoen en landgoedwinkel
Vereniging Hofwijck	€ 72.500	Ijskelder en aanlegsteiger	- Uitgraven en zichtbaar maken historische ijskelder; - Herstellen aanlegsteiger.
Stichting Beheer Dever	€ 17.862	Groot onderhoud	Herstel schelpenpad, banken, informatieborden
Te Werve Monumenten BV	€ 34.550	Te Werve	Restauratie poortbrug
Stichting Behoud Historische Buitenplaatsen	€ 487.800	Berbice	Restauratie hoofdhuis en portierswoning
Stichting Kasteel Keukenhof	€ 30.000	Keukenhof	Restauratie bediendenopgang en zolderverdieping
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 120.000	Themafonds Landgoederenzone	Inleg themafonds Landgoederenzone tbv van projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van de Erfgoedlijn Landgoederenzone
Limes			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
St. Romeins Museum	€ 10.000	De Zwammerdam	Opknappen replica van Zwammerdamschip in Archeon.
Gemeente Leiderdorp	€ 50.000	Limes en de Plantage	Visualisatie resten Matilo in woonwijk Leiderdorp d.m.v. plaatsen kunstobject, educatief programma en verwijzing naar overige locaties Limes.
Gemeente Katwijk	€ 21.960	Masterplan Romeinen in Katwijk	Integrale businesscase met uitvoeringsplannen t.b.v. verbinden, visualiseren en vermarkten Romeins aanbod in Katwijk
St. Romeins Museum	€ 25.820	Limes Landmark N11	Realisatie Romeinse wachttorens langs de N11.
Erfgoedhuis ZH	€ 25.000	Varen langs de grens	Educatiepakket Zwammerdamschepen in Zuid-Holland
Gemeente Bodegraven	€ 20.000	Visualisatie en Masterplan Romeins Bodegraven	Visualisatie Romeinse vindplaats met integrale businesscase t.b.v. verbinden, visualiseren en vermarkten Romeins aanbod in

			Bodegraven.
Limissie Leidse Ommelanden	€ 38.850	Programma Limissie LO 2014	Route, app en samenwerking ondernemers
Oude Hollandse Waterlinie			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Gemeente Schoonhoven	€ 175.000	Schoonhoven, Gebiedsontwikkeling Buiten de Veerpoort	Herstel en vergroten beleefbaarheid van fysieke linie-elementen
Gemeente Gorinchem	€ 55.000	Gorinchem, illuminatie vesting	Verlichting diverse onderdelen van de vestingwallen t.b.v. fysieke zichtbaarheid van de Waterlinie
Stichting Struinen en Vorsen	€ 30.000	Ontsluiting verhaal Oude Hollandse Waterlinie	Fysieke en digitale markering informatiestructuur t.b.v. recreatieve ontsluiting en bereikbaarheid locaties Vlist (Koeneschans), Schoonhoven en Nieuwpoort
Waterliniemuseum Fort bij Vechten	€ 65.000*	Inrichting Waterlinie Museum	Publiekstentoonstelling Weerbaar Water in het Nieuwbouwpaviljoen
Provincie Gelderland	€ 35.000*	Coördinatie samenwerking Nieuwe Hollandse Waterlinie met Oude Hollandse Waterlinie, realisatie linieprojecten 2014	Inleg fonds Pact van Loevestein t.b.v. projecten die mede bijdragen aan de verbinding met en ontwikkeling van de Erfgoedlijn Oude Hollandse Waterlinie
Trekvaarten			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting De drie Geuzen	€ 60.000	Trekschuihaven Korte Mare	- Herstel wachtlokaal Haarlemmerveer; - Expositiecentrum trekvaarten (educatief); - Ontvangsruimte vaartochten.
Gemeente Leidschendam-Voorburg	€ 65.000	Aanlegplaatsen met cultuurhistorische informatiedragers, fase 1	2 aanlegplaatsen met informatiedragers bij molen en landgoed Rozenrust.
Gemeente Delft	€ 82.500	Aanlegplaatsen met herstel jaagpaden en cultuurhistorische informatiedragers, fase 1	- 2 aanlegplaatsen hersteld; - 2 jaagpaden hersteld, en - 3 cultuurhistorische informatiedragers geplaatst bij Kanaalweg, Hooikade en Kabeldistrict.

Holland Rijnland	€ 17.500	Groen-erfgoeddeal Haarlemmertrekvaart	- 10 informatie borden erfgoed (groen-erfgoeddeal).
St. Cultuur en Recreatie Zuid-Holland	€ 40.000	Werfhaven Leidschendam	- Ligplaatsen historische schepen; - Buitenexpositie; - Waterspeeltuin; - Jaarlijks evenement; - Analyse trekvaarten deel II..
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 25.000	Onderwijsproject primair onderwijs	Realisatie 2 deelprojecten primair onderwijs: - Varen net als toen; - Varen naar het buitenhuis.
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 10.000	Historische atlas van de Schie, fase 1	Vorbereidingsfase landschapsbiografie van de Schie.
Gemeente Leiden, onderdeel museum De Lakenhal	€ 790.000	Restauratie de Lakenhal	- Planvoorbereiding en uitvoering van (casco) herstel o.b.v. gebreken en herstelmeting; - Uitbreiding museum; - Collectiepresentatie Lakenhandel.
Gemeente Schiedam	€ 60.000	Restauratie Appelmarktbrug	- Herstel smeedijzeren onderdelen; - Aanlassen ontbrekende delen dubbele Hamerbrug.
Hist. scheepstimmerwerf Klaas Hennepoel	€ 45.000	Historische werf met Overnaadse boeier	- Openstelling werf; - Opstellen project- en educatieplan; - Houtaankoop en timmerwerk.

Waterdriehoek

Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Werelderfgoed Kinderdijk	€ 125.000	Beleefbaar en rolstoeltoegankelijk maken bezoekersmolens Kinderdijk	1. Contramolen: bouw schuur, waar de onderdelen voor de restuatie van de contramolen worden gemaakt en tegelijkertijd tentoongesteld aan publiek. 2. Herinrichting Museummolen 3. Rolstoeltoegankelijk maken Contramolen, bezoekersmolen en Wisboomgemaal d.m.v aanpassingen aanlegsteiger en toegangspad.

ISA Beheer	€ 150.000	Herbestemming en restauratie watertoren Zwijndrecht	- Restauratie watertoren (voegwerk, stucwerk, luchtventilatie); - Bereikbaar maken door middel van een aanlegsteiger en herstel naastgelegen insteekhaventje (fase 1).
Dordrecht	€ 145.000	Kop van de staart	- Bouwkundig herstel Kraanbaan Goedhart als industrieel relict op de Stadswerven. Deze zal bij toekomstige woningbouw worden ingepast; - Kraanbaan toegankelijk maken als uitkijkpunt; - Tijdelijk gebruik van dit deel van de stadswerven door plaatsing van een paviljoen (voor 3 jaar terug in Dordrecht vanuit Ruhrgebied) met expositieruimte, overnachtingsmogelijkheden en vergader/workshopruimte.
Duurzaamheids-centrum Weizigt	€ 30.000	Aquarama	Fysieke ontwikkeling tentoonstellingsruimte Aquarama waar bezoekers (+/- 160.000 per jaar) kennismaken met het verhaal van de Waterdriehoek.

* Voor deze projecten geldt dat deze in aanmerking komen voor de subsidie in het kader van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland onder voorbehoud van vaststelling van de Voorjaarsnota door Provinciale Staten, waarbij € 0,15 mln beschikbaar wordt gesteld voor de ontwikkeling van de Erfgoedlijnen vanuit de vrijvallende reserve voor cultuurbehoud.

Den Haag, 11 februari 2014

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Drs. J. SMIT, voorzitter

Mw. drs. J.A.M. HILGERSOM, secretaris